

Згідно з положеннями, зазначеного нами Закону акти місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції України, законам України, рішенням Конституційного Суду України, актам Президента України та Кабінету Міністрів України або інтересам територіальних громад чи окремих громадян, можуть бути оскаржені до органу виконавчої влади вищого рівня або до суду. Тобто можна говорити про можливість адміністративного оскарження НПА, що видані головами місцевих державних адміністрацій.

Отже, зважаючи на все вище викладене, вважаємо, що нормативно-правові акти не всіх органів виконавчої влади можуть бути оскаржені в адміністративному порядку. Проте, на нашу думку, вбачається за доцільне введення механізму адміністративного оскарження НПА міністерств та інших центральних органів виконавчої, з огляду на те, що такий порядок оскарження є більш простим, швидким та економічним, у порівнянні з судовим.

А. В. Богущька,

аспірант кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ УКРАЇНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ГЕНЕРАЛЬНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

Участь Генеральної прокуратури України в міжнародно-правових відносинах, зміцнення її авторитету на цьому напрямку, захист і пропаганда принципів її діяльності, направлених на захист прав і свобод людини і громадянина, на боротьбу зі злочинністю та іншими правопорушеннями, тісно пов'язана з неухильним дотриманням та реалізацією міжнародних договорів України.

Дотримання і виконання Генеральною прокуратурою України вимог міжнародних договорів і угод, учасником яких є Україна, і внутрішнього законодавства, яке регулює питання міжнародного співробітництва (особливо виконання законодавства України з питань міжнародного співробітництва у кримінальному провадженні під час досудового розслідування) повинно базуватися на конституційному принципі верховенства права. Міжнародні договори України про правову допомогу у кримінальних справах, закони про їх ратифікацію, а також кримінально-процесуальне законодавство визначають Генеральну прокуратуру України як орган, уповноважений здійснювати розгляд та вирішення запитів органів досудового слідства нашої держави та іноземних країн у цій сфері.

Участь Генеральної прокуратури в реалізації міжнародних договорів України здійснюється на основі таких загальновизнаних принципів: 1) повага суве-

ренітету, незалежності і юрисдикції держав; 2) рівні права сторін; 3) добросовісне і добровільне виконання міжнародних зобов'язань; 4) неухильне дотримання національного законодавства і норм міжнародного права; 5) пріоритет захисту прав і свобод людини і громадянина; 6) всебічне зміцнення довіри між компетентними органами взаємодіючих сторін; 7) взаємне виконання письмових зобов'язань компетентних органів в сфері видачі і надання правової допомоги з кримінальних справ.

Україна є учасницею багатьох міжнародних багатосторонніх та двосторонніх договорів у сфері взаємної допомоги у кримінальних справах, в яких закріплені загальні умови та зобов'язання сторін в боротьбі зі злочинністю, порядок і форми надання взаємної допомоги у кримінальних справах. Генеральна прокуратура приймає активну участь в реалізації важливих для України міжнародних багатосторонніх договорів: Європейської конвенції про видачу правопорушників 1957р. з Додатковими протоколами до неї 1975 і 1978 рр.; Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах 1959р. з Додатковими протоколами до неї 1978 і 2001 рр.; Конвенції про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних та кримінальних справах 1993р. з Протоколом до неї 1997р. та інші.

Важливе значення для участі Генеральної прокуратури в реалізації міжнародних договорів по запобіганню злочинності виступають двосторонні і багатосторонні міжвідомчі угоди, які підписані з компетентними органами 45 іноземних держав. До таких угод можна віднести: Угода про правову допомогу і співробітництво між Генеральною прокуратурою України і Прокуратурою Республіки Грузія 1994р.; Угода про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Верховною Народною Прокуратурою Китайської Народної Республіки 1995р.; Угода про співробітництво між Генеральною прокуратурою України і генеральною прокуратурою Монголії 2003р.; Протокол про співробітництво між Генеральною прокуратурою України, Генеральною прокуратурою Республіки Молдова та прокуратурою при Вищому Касаційному суді Румунії 2007р; Угода про співробітництво і взаємодію Генеральних прокуратур держав-учасниць СНД у сфері боротьби з корупцією 2007р.; Угода про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Генеральною прокуратурою Російської Федерації 2010р.; Угода про співробітництво між генеральною прокуратурою України та Генеральною прокуратурою Республіки Казахстан та інші. Генеральна прокуратура України, готуючи вказані відомчі угоди, нерідко започатковувала процес встановлення договірних відносин у кримінально-правовій сфері з відповідною державою. Така ситуація, зокрема, мала місце у випадку з США (відомча угода з Департаментом юстиції 1993р., міждержавний договір 1998 р.), Грузією (відомча угода з прокуратурою 1994р., а міждержавний договір 1995р.) та іншими державами.

Такі угоди відіграють субсидіарну роль – вони деталізують встановлені міжнародними договорами і внутрішнім законодавством форми і механізми співробітництва, сприяють більш повному виконанню взятих зобов'язань по договорам, однак, в таких угодах не містяться правові норми, які встановлюють порядок провадження в кримінальних справах і регулюють процесуальні правила надання правової допомоги і видачі осіб для кримінального переслідування. Імпонує думка, що угоди, які розглядаються, можуть встановлювати тільки механізми реалізації окремих процесуальних норм, сприяти найбільш повній оптимальній організації роботи по міжнародній взаємодії на основі норм національного кримінально-процесуального права і ратифікованих міжнародних договорів

Генеральна прокуратура України надає великого значення співробітництву з міжнародними організаціями та інституціями як важливому чиннику реалізації міжнародних договорів України. Вона приймає участь в діяльності комітетів ООН: Комітеті з прав людини; Комітет проти тортур; Комітеті з ліквідації расової дискримінації; Раді ООН з прав людини, яка є міжурядовим органом у системі ООН.

Актуальною є участь Генеральної прокуратури України в діяльності експертних комітетів Ради Європи: комітеті експертів з оцінювання заходів у боротьбі з відмиванням брудних коштів MONEYVAL; Європейському комітеті з кримінально-правових проблем CDPC; групі держав Ради Європи проти корупції GRECD.

Світовий саміт Генеральних прокурорів виступає важливим підґрунтям співробітництва Генеральної прокуратури України з міжнародними організаціями та інституціями. Як свідчить тематика таких заходів, на них обговорювались актуальні проблеми протидії кіберзлочинності, ролі прокурора у забезпеченні та утвердженні верховенства права, заходів та механізмів покращення міжнародного співробітництва, дотримання діючих конвенцій ООН та багато інших.

Генеральна прокуратура України з 2005 року за рішенням Виконавчого комітету Міжнародної асоціації прокурорів набула організаційного членства в даній організації. Міжнародна асоціація прокурорів – неурядове та неполітичне всесвітнє об'єднання прокурорів із спеціальним консультативним статусом при ООН. Участь в міжнародній асоціації прокурорів сприяє ефективному, справедливому та дієвому розслідуванню кримінальних справ; дотриманню та захисту прав людини, як це визначено у Загальній декларації прав людини, проголошеній Генеральною Асамблеєю організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 р.; досягненню та розвитку принципів і стандартів, що визнані міжнародним співтовариством як необхідні для здійснення належного і незалежного розслідування кримінальних справ тощо.

Консультативна рада європейських прокурорів ССРЕ виступає як ключовий інструменті з вироблення правил і норм, що стосуються діяльності органів прокуратури. Завданням КРЕП є організація конференцій на теми, які цікавлять європейську прокурорську спільноту. Практика свідчить, що Генеральна прокуратура України є активним учасником КРЕП.

В рамках країн СНД утворена і діє Координаційна рада генеральних прокурорів держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав. В Положенні про Координаційну Раду визначені основні напрямки співробітництва:

- організація взаємодії і співробітництва прокуратур держав-учасниць СНД у боротьбі зі злочинністю, порушенням законності і правопорядку, в захисті прав і законних інтересів громадян;

- координація (узгодження) діяльності міждержавних органів СНД у сфері боротьби зі злочинністю та зміцнення правопорядку;

- участь у роботі щодо зближення законодавства держав-учасниць СНД, створенні загального правового простору. 25 січня 2000 року Рада глав держав СНД (вищий орган Співдружності) надана Координаційній раді генеральних прокурорів держав-учасниць СНД статус міждержавного органу СНД.

Враховуючи викладене, міжнародне співробітництво Генеральної прокуратури України можна визначити як її діяльність по здійсненню прямих зв'язків з відповідними органами зарубіжних країн і міжнародними організаціями, співробітництву з ними, в тому числі в рамках обміну досвідом в боротьбі з міжнародною злочинністю і вдосконаленню професійної майстерності прокурорських працівників, участі в розробці і підписанні від імені України міжнародних договорів та інших угод з питань правової допомоги і боротьби зі злочинністю, членства і в міжнародних і міждержавних органах.

В сфері перспективних завдань перед Генеральною прокуратурою прогнозується розширення географії міжнародного співробітництва з одночасним підвищенням ефективності розшуку і видачі осіб, які переховуються за межами країни, повернення із-за кордону, включаючи офшорнізони, майна і грошових ресурсів, отриманих злочинних шляхом, перш за все від корупційної діяльності, забезпечення оперативного і ефективного виконання українських так і зарубіжних запитів про видачу і правову допомогу.

В. Ю. Бондаренко,

здобувач Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СВОБОДУ МИРНИХ ЗІБРАНЬ ЯК ГАРАНТІЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Стаття 39 Конституції України гарантує право громадян України брати участь у зборах, мітингах, походах, демонстраціях, про проведення яких завчасно мають сповістатися органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Водно-